

Att: Utbildningsdepartementet
registrator@education.ministry.se
Er referens U2011/6661/F

Stockholm 2012-01-20

YTTRANDE från SwedenBIO avseende EU-kommissionens förslag för forskning och innovation 2014-2020 kallat Horizon 2020 (remiss U2011/6661/F)

Sammanfattning:

SwedenBIO är en nationell branschorganisation för svensk Life Science-industri som företräder cirka 200 företag med totalt cirka 20 000 anställda. SwedenBIO välkomnar det föreslagna programmet och det starka fokuset på att främja industriell utveckling och stödja företag till forskning och innovation. I detta yttrande har särskild uppmärksamhet lagts på de förslag som inverkar på och som riktar sig till att säkerställa delaktighet och innovation i små och medelstora företag (SMF) då det är en majoritet av våra medlemmar.

SMF har en centrala och växande roll i svensk ekonomi där forskning och innovation i dessa företag är avgörande för att öka konkurrenskraften, stimulera ekonomisk tillväxt och skapa nya arbetstillfällen. Tyvärr har SMF strukturellerade problem som hindrar dem att bli mer innovativa och mer konkurrenskraftiga vilket kan få konsekvenser för svensk ekonomi. De föreslagna programmen i Horizon 2020 syftar till att komplettera nationella och regionala initiativ för att överbrygga klyftan mellan forskning/utveckling och framgångsrik marknads lansering.

Analys och ställningstagande:

För att vara konkurrenskraftiga på den globala marknaden måste SMF förbättra sin innovationsförmåga genom att ta upp och kommersialisera ny kunskap och nya affärsidéer snabbare och i större utsträckning. SwedenBIO välkomnar förslaget att få till stånd ett särskilt SMF-instrument som skall anpassas till behoven hos SMF såsom det anges i det särskilda målet "Innovation i små och medelstora företag" i punkt 3.3. (a) i del II i bilaga I. SwedenBIO anser dock att programmet måste tydliggöras för att mer i detalj redogöra för hur integreringen i programmen för industriellt ledarskap och samhällsutmaningarna ska utformas. Det bör tydligt framgå hur stor del av budgeten som är allokerad till det särskilda SMF-instrumentet då det är integrerat sömlöst i hela Horizon 2020.

SwedenBIO anser att det är viktigt att säkra deltagande från SMF som har begränsad forskning och utvecklingskapacitet och stöder därför ett fristående "botten upp" program med egen budget. SwedenBIO stöder förslaget där ett företag kan vara ensam sökande. En risk är dock att antalet ansökningar avsevärt kommer att öka med ökad konkurrens, vilket

kan leda till att andelen framgångsrika ansökningar minskar. Detta kan med tiden minska attraktionskraften och incitamenten att lägga tid och resurser på att ansöka om bidrag. Det är dessutom viktigt att definiera särskilda utvärderingskriterier för Life Science-industrin då innovationsprocessen och ledtider samt marknad ser väsentligt annorlunda ut jämfört med andra branscher.

I det SMF-specifika programmet, där uteslutande SMF föreslås kunna söka, kommer universitetens roll att förändras och bli svagare. Konsekvensen blir att universiteten inte, som tidigare, kommer ha rollen som koordinatörer och drivande i bildandet av konsortier, utan det blir allt viktigare att företagen själva tar ansvar för dessa uppgifter. Detta kommer att leda till ett ökat behov av aktiv support för SMF både i planeringsstadiet inför en ansökan och under ansökningsperioden. SwedenBIO föreslår därför en utbyggnad av de befintliga nationella supportsystemen och en bättre synkronisering med Enterprise Europe Network (EEN).

SwedenBIO välkomnar också förslagen i programmet "Tillgång till riskfinansiering" i punkt 3.3. (a) i del II i bilaga I med målet att underlätta tillgången på riskkapital hos innovativa företag från såddfasen fram till tillväxt och expansion. SwedenBIO tycker det är viktigt att identifiera svenska intermediärer till Europeiska investeringsbanken (EIB) som kan förmedla lån och riskkapital. På den svenska marknaden råder idag brist på aktörer villiga att investera i små forskande bolag. Även här finns ett stort behov av att inrätta en supportfunktion för SMF som söker riskkapital.

I målet att förenkla villkoren och reglerna för deltagande i Horizon 2020 föreslås ett gemensamt regelverk där alla deltagare får samma ersättning för alla kategorier av aktiviteter inom ett projekt. SwedenBIO välkomnar alla försök till förenklingar i regelverket men har dock identifierat några problem enligt nedan:

1. Det föreslagna schablonbeloppet (20 %) för indirekta kostnader är för lågt för att stimulera bildandet av konsortier sammansatta av olika typer av organisationer. Det bortser helt från skillnaderna för indirekta kostnader mellan olika grupper av deltagare. SwedenBIO anser att förslaget med 100/20 % ersättning för direkta och indirekta kostnader respektive är gynnsamt för SMF och tror att det kommer att stimulera deltagandet av SMF. Däremot är det inte rimligt att även stora företag kan tillämpa den regeln. SwedenBIO anser att universitet och forskningsinstitut även fortsättningsvis ska kunna använda en modell där de får ersättning för sina faktiska indirekta kostnader.
2. Förslaget med endast en ersättningsmodell för alla olika typer av aktiviteter inom ett konsortium tar bort det ekonomiska incitamentet att koordinera och det extraarbete det innebär. SwedenBIO föreslår därför en 100/100 % modell för koordinerande deltagare.
3. Förslaget med endast en tillåten ersättningsmodell i ett konsortium får konsekvensen att projekt som definieras som innovationsåtgärder och projekt som definieras som forskningsaktiviteter inte kan utföras i samma konsortium eftersom de direkta kostnaderna för forskning täcks till 100 % och för innovationsåtgärder till 70 %. Dessutom är det oklart vilka kriterier som blir avgörande för hur ett projekt kommer

att definieras. Det finns en risk att definitionen beror på hur stor andel av deltagarna som är företag, med konsekvensen att konsortier med många företagspartners får lägre ersättning för sina forskningsaktiviteter. SwedenBIOs uppfattning är att det måste gå att utföra innovationsåtgärder och forskningsaktiviteter i ett konsortium antingen med samma ersättningsmodell eller med olika ersättningsmodeller för olika aktiviteter. Detta skulle möjliggöra konsortier som täcker hela innovationskedjan från forskning till marknad.

I detta ärende har Björn Kull varit föredragande.

Med vänliga hälsningar

Johan Järte
VD SwedenBIO